

trative offense committed by special agents» is suggested, and the classification of such offenses is made.

Key words: *administrative offense, special subject, classification, administrative responsibility, disciplinary liability, offense.*

Стаття надійшла 12 грудня 2013 р.

УДК [342.922:35.073.511](477)

Ю. А. Хатнюк

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ РЕЙДЕРСТВА ТА ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Досліджено наукові підходи до визначення рейдерства, яке стало лихом періоду формування не лише ринкових, а й майнових відносин і полягає у встановленні контролю над юридичною особою всупереч сукупній волі її власників, що здійснюється за допомогою неправомірних дій, а також розкрито мету, ознаки, види та передумови виникнення цього негативного явища в Україні.

Ключові слова: *рейдерство, грінмейл, корпоративний конфлікт, злиття, поглинання.*

Постановка проблеми. Проголошення Україною незалежності та перехід від командно-адміністративного управління до організації держави з ринковою економікою зумовили необхідність упровадження нових економічних засад діяльності суб'єктів господарювання. При цьому існуюча нормативно-правова система виявилася непристосованою до нових реалій.

В умовах державного становлення України, впровадження ринкових відносин за відсутності підготовлених до роботи в нових умовах управлінських та економічних кадрів розвинулися такі негативні явища, як зниження рівня суспільного виробництва, якості продукції, робіт і послуг та інше. Внаслідок цього багато підприємств не витримало конкурентну боротьбу, не забезпечило рентабельність господарювання і зрештою збанкрутіло. Інші ж стали предметом різноманітних майнових спекуляцій та незаконного поглинання – рейдерства.

Серед усіх негативних явищ за роки самостійного економічного розвитку держави особливе місце необхідно відвести рейдерству, яке стало лихом періоду формування не лише ринкових, а й майнових відносин.

Рейдерство як явище в Україні є результатом не лише слабкої державної влади, недосконалості законодавчої та нормативної баз. Це – інструмент наживи і навіть міжнародної політики.

Стан дослідження. У науковій літературі проблеми протидії рейдерству є предметом дослідження небагатьох авторів. Цей факт пов'язаний із новизною досліджуваної тематики, дискусії навколо якої відображаються здебільшого в публіцистичній літературі та мережі Інтернет. Окремі аспекти питань протидії рейдерству висвітлено у наукових публікаціях В. Акімова, Б. Андрушківа, Ю. Берлача, М. Белкіна, Н. Гуторової, О. Дічека, А. Єфименка, Р. Кальницького, М. Колесника, В. Крутова, М. Мельника, С. Москаленко, А. Орлеана, А. Писанець, Є. Пустовойта, Л. Скалозуба, М. Слободчикової, А. Смітюха, В. Тісунової, Д. Черниха, З. Чистякова, В. Шахрая та інших науковців. Роботи цих учених присвячені в основному аналізу ринку злиття та поглинання в Україні, опису потенційної загрози рейдерських захоплень підприємств, а також дослідженню окремих випадків таких захоплень. Водночас більшість із них акцентує на окремих господарсько-цивільністичних проблемах протидії цьому явищу силами самих власників підприємств.

Метою статті є теоретичне дослідження існуючих наукових підходів до визначення поняття рейдерства та його характеристика в законодавстві України.

Виклад основних положень. Юридичного визначення термінів «рейдер» і «рейдерство» в Україні немає, тому визначити, що таке рейдерство, можна винятково на підставі непрямих ознак і в аналогії з тим, що називають рейдерством за кордоном.

«Рейдер» (*raider*) у перекладі з англійської означає компанію, що поглинає інші, скуповуючи акції компанії-жертви з метою отримання її контрольного пакету. З цього очевидно, що процес поглинання компанії шляхом скуповування її контрольного пакету акцій вже можна вважати рейдерством. Англійське слово «raid» означає раптовий напад, наліт. При цьому рейдерством на Заході називають і звичайне, абсолютно законне придбання компанії без згоди фактичного власника і менеджменту, і силове захоплення з метою зміни власника.

Слов'янська інтерпретація рейдерства – це незаконне заволодіння майном і використання його у власних інтересах. Отож, під одним і тим же словом у західній і вітчизняній практиці розуміють різні події. У країнах з розвинутою економікою під поняттям «рейдерство» розуміють легітимне придбання компанії шляхом недружнього погли-

нання. Цей процес має сувору законодавчу регламентацію у всіх розвинутих країнах і відбувається дуже прозоро [1, с. 126–127].

В Україні та інших країнах СНД рейдерством називають кримінальні схеми із захоплення активів підприємств за участю бандитів і корумпованих урядовців. При цьому вістря рейдерського атакування спрямоване проти власників підприємства.

За своєю сутністю рейдерство – це добре підготовлене, організоване, сплановане, юридично «обставлене» захоплення об'єкта за наперед відпрацьованими і попередньо продуманими схемами, в яких кожна ланка (покупець, посередник, силові структури, судді і т. д.) знає свою функцію і усвідомлює свій інтерес [1, с. 127–128].

У сучасній політичній, юридичній та економічній літературі є багато визначень і характеристик поняття «рейдерство».

Зокрема, П. Астахов – відомий у Росії юрист – зазначає: «Під рейдерством прийнято розуміти особливий вид ворожого поглинання, за якого цінні активи компанії, що піддалися рейдерській атаці, розпродаються і бізнес припиняє існувати» [2, с. 6].

Вітчизняний учений Д. Зеркалов розуміє під рейдерством процес захоплення власності фірми або перехоплення оперативного управління за допомогою спеціально створеного та розіграного бізнес-конфлікту [3, с. 21].

А. Киреев у своїх працях визначає рейдерство як систематичну проектну діяльність на ринку корпоративного контролю, що спрямована на протиправне отримання контролю над активами інших суб'єктів економічної діяльності із завданням їм економічних та інших видів збитків [4, с. 36].

На думку Ю. Берлача, рейдерство слід розуміти як процес захоплення фірми у власність проти волі її власників/власника, що здійснюється шляхом реалізації різних протиправних дій з боку захоплювача з метою швидкого перепродажу об'єкта рейдерського нападу чи подальшого управління ним. Окрім того, дослідник виокремлює рейдерство і як позитивне явище за умови, якщо рейдерські напади: усувають від управління бізнесом неефективний менеджмент; запобігають зловживанням з боку великих акціонерів (мажоритаріїв); реструктурують підприємства, що неефективно працюють [5, с. 62].

У своїй роботі В. Нестеренко характеризує рейдерство як діяльність, мета якої – поглинання іншої компанії за допомогою псевдолегітимних методів та технологій, що створюють враження уявної законності дій [6, с. 5]. А. Д. Андреев – як цілеспрямовану зміну права влас-

ності на акції та підприємницькі активи за допомогою неправосудних судових та адміністративних рішень і протиправної діяльності професійних учасників ринку цінних паперів, які обслуговують обіг та облік цінних паперів певного акціонерного товариства, та/або посадових осіб акціонерного товариства [7, с. 11].

Цікаве визначення українського рейдерства запропонував А. Єфіменко. На його думку, рейдерство – це вилучення майна на формально законних підставах, основу яких становить злочин, зловживання правом або прогалини в законі чи системні недоліки функціонування державних інститутів (судової та правоохоронної систем, системи реєстрації юридичних осіб тощо) [8, с. 118].

Тож можна констатувати, що більшість учених схиляється до думки, що рейдерство – це встановлення контролю над юридичною особою всупереч сукупній волі її власників, що здійснюється за допомогою неправомірних дій.

Головна мета рейдера, як і будь-якого підприємця чи бізнесмена, – отримання прибутку. Але досягає він цього не виробництвом певного виду продукції, а перепродажем підприємства, над яким він отримав контроль шляхом «недружнього поглинання». Ідеться саме про поглинання, та ще й недружнє, бо це набагато дешевше, ніж шукати з власником підприємства компроміс, і набагато простіше, ніж переконувати бізнесмена продати власну прибуткову справу. Адже українських рейдерів цікавлять винятково ліквідні підприємства, оскільки безперспективні нікому не потрібні [1, с. 130].

Основними ознаками рейдерства в нашій країні є незаконне заволодіння майном підприємства, використання прибутку в своїх інтересах, підтримка рейдерів усілякими методами й органами місцевої влади, закріплення домінуючих позицій, упередженість під час прийняття ухвал або рішень суду в інтересах рейдера.

Можливість отримання величезних прибутків без значного ризику покарання – рушійна сила рейдерства. Тобто внутрішньою суперечністю рейдерства є відношення між можливим прибутком рейдера і ризиком його покарання, юридичною відповідальністю. Взагалі в ринкових умовах між прибутком і ризиком простежується прямий зв'язок. Що більший ризик, то більшим має бути прибуток. І навпаки, більший прибуток вимагає більшого ризику. Тому рейдери в розвинутих країнах із сильною державною владою справді ризикують. В Україні вони практично не карані і майже не ризикують, бо юридична відповідальність де-факто мізерна. Тобто прибуток з ризиком не конфліктує [9, с. 30].

Рейдерство в Україні – це черговий післяприватизаційний етап побудови нової ринкової економіки; його вважають видом корпоративного беззаконня, пов'язаного з переділом власності та влади. Збільшення кількості корпоративних конфліктів слід чекати і надалі, оскільки у деяких фінансово-промислових групах, які мають своїх представників у новій виконавчій владі, панують незадоволені амбіції та надвеликі плани. Наявність могутніх адміністративних важелів впливу на суди і відсутність суттєвих зрушень у вдосконаленні вітчизняного законодавства лише сприяє збільшенню кількості корпоративних конфліктів в Україні [1, с. 193].

На думку Б. Андрушківа, основними причинами виникнення рейдерства в Україні є:

- 1) виникнення економічних передумов для перерозподілу власності;
- 2) недосконалість законодавства, зокрема корпоративного;
- 3) відсутність спеціалізованого закону про рейдерство;
- 4) недосконалість судова система, можливість ухвалення суддями необгрунтованих рішень на користь зацікавленої сторони; вплив на суддів з боку вищих інстанцій; відсутність строгої відповідальності суддів за ухвалення неправомірних рішень; невиконання закону про територіальну підсудність справ про корпоративні суперечки за місцем розташування відповідача; відсутність єдиного реєстру винесення рішень і ухвал у справах;
- 5) корупція у вищих ешелонах влади і судах;
- 6) неоднозначне трактування окремих положень законодавства;
- 7) недоліки в структурі корпоративного управління; непрозорість структури компанії; не виплата дивідендів; недотримання прав міноритарних акціонерів; відсутність закону про захист прав міноритарних акціонерів; неправильне оформлення права власності на активи; низька корпоративна культура на підприємствах; непрозора діяльність підприємств; помилки під час складання засновницьких документів підприємств; обіг акцій більшості підприємств ззовні організованого ринку;
- 8) відсутність депозитарної системи як гаранта права власності;
- 9) недоліки виконавчого виробництва і незадовільна робота виконавчої служби;
- 10) участь правоохоронних органів у рейдерстві або відсутність активних дій з їхнього боку, спрямованих на притягнення рейдерів до відповідальності;

11) участь реєстраторів у рейдерських схемах, зокрема ведення подвійних реєстрів акціонерів підприємства;

12) політична нестабільність, що створила умови для безкарної діяльності рейдерів;

13) висока рентабельність незаконних захоплень; можливість уникнути відповідальності за порушення законних прав інших осіб; відсутність на практиці принципу невідворотності покарання та інше.

У науковій літературі вирізняють декілька видів рейдерства у діапазоні від законної (легальної) діяльності (рейдерство як бізнес, що нічим не відрізняється від інших видів бізнесу) до незаконної діяльності (кримінального діяння), що, як правило, супроводжується цілим комплексом злочинів: від корупції до фізичного насильства:

1. «Біле» рейдерство, під час якого рейдер діє винятково за законом, використовуючи і законодавство, і деякі прогалини у ньому; організовує скуповування акцій або боргів підприємства, намагається тимчасово погіршити його економічний та фінансовий стан, здешевити його акції, шукає «дірки» в статуті й т. п.

Фактично сьогодні в цивілізованому світі поширений лише цей тип рейдерства, оскільки він є дозволеним, регулюється та контролюється законом. В Україні порядок отримання дозволу на недружнє придбання акцій компанії регулюється нормативними актами Антимонопольного комітету. При цьому під недружнім поглинанням розуміють придбання, що здійснюється за фактичної протидії з боку суб'єкта господарювання, акції якого скуповуються [1, с. 131–132].

Як зауважує О. Відяпін, таке рейдерство інколи навіть дає позитивні результати, коли скуповується невдале, слабке підприємство і розвивається з нього економічно вигідне [10].

2. «Сіре» рейдерство, за якого рейдер діє на межі закону. Для цього виду характерне використання фальсифікованих документів, подвійного реєстру, незаконних зборів акціонерів, є простір і для корупції суддів [1, с. 132].

3. «Чорне» рейдерство, яке передбачає використання рейдером фальсифікованих документів та інших методів «сірого» рейдерства, ґрунтується на корупції представників адміністрацій, міністерств, правоохоронних органів, суддів. Фактично, корупція і бандитизм – живильне середовище і основа «чорного» рейдерства. Крім незаконних і неправомірних ухвал, «чорне» рейдерство характеризується обов'язковим застосуванням фізичного насильства для реального втілення своїх рішень у життя [1, с. 132–133].

Зазначимо, що в Україні межа між «білими», «сірими» і «чорними» рейдерами достатньо розмита. До найбільш поширених прийомів і методів діяльності «чорних» рейдерів варто віднести:

1) скуповування пакетів акцій на фондовому ринку або безпосередньо у міноритарних акціонерів з метою створення контрольного пакету;

2) купівля боргів підприємства, його штучне банкрутство або початок процедури санації;

3) використання міноритарного пакету і неправосудних рішень та ухвал, які визначають, що добросовісний акціонер взагалі не є акціонером й не може брати участь у зборах і т. д., з метою «розмивання» контрольного пакету;

4) маніпуляції з реєстрами власників [1, с. 133].

Проте реалізація зазначених методів і прийомів вимагає організації силового захоплення, яке забезпечується не тільки і не стільки власне грубою силою, скільки відповідними технічними, юридичними і політичними заходами.

4. Грінмейл або грінмейлство – вжиття міноритарним акціонером засобів корпоративного шантажу власника з метою продажу власних акцій за завищеними цінами. Цей вид українського рейдерства на Заході взагалі рейдерством не вважається, оскільки його метою є не отримання прибутку від перепродажу акцій, а встановлення повного контролю над бізнесом. Проте в нашій країні дуже часто неможливо розрізнити мету рейдерів, та і вона може змінюватися. Скуповуючи міноритарний пакет, рейдери, як правило, зазіхають на весь бізнес, але якщо атака з будь-яких причин зривається, їх може влаштувати отримання прибутку від перепродажу мажоритарним акціонерам придбаного пакету акцій [1, с. 135].

Нині виникає новий вид «бізнесу» на ринку недружніх поглинань – продаж так званого «створеного скандалу» чи «вигаданих проблем» обраному об'єктові захоплення. Наприклад, володіючи невеликим пакетом акцій і не маючи можливості (чи бажання) здійснювати реальне захоплення підприємства, але маючи змогу спричинити різні проблеми (судові розгляди, компрометацію керівників, негативні публікації у ЗМІ тощо), «загарбники» можуть запропонувати акціонерам чи менеджерам «викупити свій спокій». Найчастіше такий тип шантажу застосовують щодо банків та інших структур, для яких надзвичайно важливими є репутація, довіра клієнтів та спокійна впевнена діяльність [9, с. 51].

За словами С. Москаленко, ринок рейдерських послуг в Україні складається приблизно зі сотні середніх і дрібних фірм, здебільшого юридичних. Структура фірми-рейдера має багато спільного з PR-компанією. У складі фірми-рейдера є юрист, економіст, особа, яка відповідає за зв'язки з органами виконавчої влади і місцевого самоврядування, з криміналітетом. В команді можуть бути також психолог, журналіст, іноді колишні працівники спецслужб. Очолює організацію лідер-стратег. Кожен член організації має конкретні завдання. Цікаво, що середній вік рейдерів – лише 25 років. Керує компанією, як правило, людина з певним життєвим досвідом. Зазвичай рейдер отримує від 20% до 50% вартості проекту. Діє рейдерська організація на основі проектного менеджменту: команда та варіанти рейдерської атаки підбираються під кожний конкретний проект [11, с. 118].

Незважаючи на вказані погляди різних науковців стосовно рейдерства, слід ще раз наголосити, що в Україні сьогодні не існує єдиного нормативного підходу до визначення поняття рейдерства та розуміння його суті. Окрім того, на державному рівні не вироблено єдину систему протидії такому явищу. Тому насамперед необхідно зрозуміти природу і походження рейдерства, його сутність і визначити це поняття.

Відсутність сьогодні правового визначення рейдерства дає змогу правоохоронним органам під час вирішення одних і тих же конфліктів навколо підприємства надавати різні юридичні оцінки та ухвалювати різні процесуальні рішення. Ті чи інші дії з ознаками рейдерства можуть бути кваліфіковані за різними статтями Кримінального кодексу України (ст. 186 «Грабіж», ст. 187 «Розбій», ст. 190 «Шахрайство», ст. 206 «Протидія законній господарській діяльності», ст. 356 «Самоправство», ст. 358 «Підробка документів, печаток, штампів, їх використання», ст. 375 «Постановлення неправосудного рішення», ст. 382 «Невиконання судового рішення» та ін.) [12]. Проте розуміння зазначених дій як рейдерства ускладнюється відсутністю окремої норми, яка б акумулювала всі складові цього злочину та встановлювала покарання відповідно до ступеня його тяжкості.

Однак, на думку деяких спеціалістів, криміналізація рейдерства як окремого суспільно небезпечного діяння шляхом установлення відповідальності за його вчинення у спеціальній кримінально-правовій нормі є недоцільною, оскільки, з одного боку, призведе до надмірної криміналізації, а з іншого – створить зайві труднощі під час притягнення винних до кримінальної відповідальності, оскільки потребуватиме доведення суб'єктивних ознак системи рейдерських дій загалом. Закріплення

у правових нормах поняття «рейдерство» має на меті створення сприятливих юридичних умов для ефективної боротьби і водночас визначає конкретні форми і механізми їхньої реалізації з метою забезпечення захисту прав і свобод людини, права власності, інтересів держави й суспільства та створення умов для ефективної діяльності суб'єктів господарювання, наданих Конституцією і законодавством.

Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 р. [13] суттєво змінює «правила гри» на акціонерному полі. Одне із завдань прийняття цього Закону – захист акціонерів та акціонерних товариств від рейдерських захоплень. Цей нормативний документ кардинально змінив майже всі правила створення та діяльності акціонерних товариств.

Серед найбільших змін: поділ акціонерних товариств на публічні та приватні; обмеження кількості акціонерів у приватних і вимога обов'язкового лістингу публічних акціонерних товариств; заборона документарної форми випуску акцій; новий порядок визначення розміру та порядку виплати дивідендів; нові правила скликання та проведення загальних зборів акціонерів; запровадження кумулятивного голосування під час обрання наглядової ради; запровадження правил учинення значних правочинів і правочинів із заінтересованістю; особливий порядок придбання значного та контрольного пакетів акцій; суттєво оновлений механізм здійснення реорганізаційних процедур та багато інших.

Доречно зауважити, що Закон України «Про акціонерні товариства» не узгоджено з Цивільним кодексом України [14] у низці важливих питань, зокрема щодо обрання виконавчого органу товариства.

Отже, Закон України «Про акціонерні товариства», зробивши певні кроки у напрямі захисту акціонерних товариств від рейдерських захоплень, залишив все ж таки невирішеною низку проблем і не виключив у подальшому гострі корпоративні спори.

На протидію рейдерським захопленням спрямований також Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств» від 17 листопада 2009 р. [15]. Цей документ уніс зміни до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, законів України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців» та інших нормативно-правових актів.

Закон України від 4 листопада 2010 р. «Про внесення змін до Закону України Про виконавче провадження та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб)» передбачив, що виконання рішень судів та ухвал щодо реорганізації системи управління установами, підприємствами, організаціями, зокрема зміни персонального складу органу управління, забезпечується шляхом охорони правопорядку, яка здійснюється винятково органами внутрішніх справ. Залучення інших юридичних та фізичних осіб у процесі виконання таких рішень не допускається. На законодавчому рівні удосконалено діяльність цього важливого державного інституту у сфері боротьби з рейдерством [16].

Висновки. Рейдерство у сфері корпоративних конфліктів – це комплекс заходів, що зумовлений процесом поглинання чи захоплення власності (активів) або корпоративних прав чи зміни оперативного управління власністю і здійснюється шляхом реалізації різних протиправних дій на формально законних підставах, виникнення яких ґрунтується на зловживанні правом, прогалинах у законі або системних недоліках функціонування державних інститутів, що створюють враження уявної законності дій.

Основною передумовою корпоративних конфліктів є боротьба за контроль над активами підприємств, землю, на якій розташовані підприємства, нерухомість і основні фонди, в окремих випадках – бізнес з оборотом, що вимагає великих капітальних вкладень, можливість штучно зменшувати прибуток і привласнювати доходи та майно.

Закріплення у правових нормах поняття «рейдерство» має на меті створення сприятливих юридичних умов для ефективної боротьби з цим явищем, водночас визначає конкретні форми і механізми їх реалізації з метою забезпечення захисту прав і свобод людини, права власності, інтересів держави й суспільства та створення умов для ефективної діяльності суб'єктів господарювання, наданих Конституцією і законодавством України.

1. Економічна та майнова безпека підприємства і підприємництва. Антирейдерство / [упоряд. Б. М. Андрушків, Ю. Я. Вовк та ін.]. – Тернопіль: Вид. Терно-граф, 2008. – 424 с.

2. Астахов П. А. Противодействие рейдерским захватам / П. А. Астахов. – М.: Эксмо, 2007. – 240 с.

3. Зеркалов Д. В. Антирейдер: пособие / Д. В. Зеркалов. – К.: Дакор; КНТ; Основа, 2007. – 224 с.

4. Киреев А. Ю. Рейдерство в российской экономике: сущность, тенденции и возможности противодействия: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / А. Ю. Киреев. – М., 2008. – 24 с.

5. Берлач Ю. А. Правове визначення рейдерства / Ю. А. Берлач // Південноукраїнський правничий часопис. – 2009. – № 1. – С. 60–62.

6. Нестеренко В. Ю. Управління ризиком рейдерського захоплення на прикладі автотранспортних підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. экон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (автомобільний транспорт і дорожнє будівництво)» / В. Ю. Нестеренко. – К., 2010. – 19 с.

7. Андреев Д. О. Адміністративно-правові засоби захисту прав власників цінних паперів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Д. О. Андреев. – К., 2008. – 20 с.

8. Єфименко А. Рейдерство або ринок контролю / Анатолій Єфименко // Юридичний журнал. – 2008. – № 11. – С. 116–122.

9. Живко З. Б. Рейдерство: фермент ринкової економіки: монографія / Зінаїда Богданівна Живко. – Львів: Ліга-Прес, 2009. – 270 с.

10. Видяпин О. Рейдер, слабых мест любитель. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.liga.net/interview/NI060037.html>

11. Москаленко С. М. Рейдерство: загальна характеристика, окреслення проблеми та шляхи боротьби / С. М. Москаленко // Юридичний журнал. – 2007. – № 3. – С. 117–119.

12. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131.

13. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50–51. – Ст. 384.

14. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.

15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств: Закон України від 17 листопада 2009 р. № 1720-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 8. – Ст. 51.

16. Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження»: Закон України від 4 листопада 2010 р. № 2671-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

Хатнюк Ю. А. Определение понятия рейдерства и его характеристика в законодательстве Украины

Исследованы научные подходы к определению рейдерства, которое стало бедствием периода формирования не только рыночных, но и имущественных отношений и заключается в установлении контроля над юридическим

лицом вопреки совокупной воли ее владельцев, что осуществляется с помощью неправомερных действий, а также раскрыты цели, признаки, виды и предпосылки возникновения этого негативного явления в Украине.

Ключевые слова: рейдерство, гринмейл, корпоративный конфликт, слияние, поглощение.

Khatnyuk Yu. A. The Definition of raiding and its characteristic in the legislation of Ukraine

This article deals with the scientific approaches to determine raid, which was the scourge of the period of formation, not only the market but also property relations and is to establish control over the entity despite the collective will of its owners, carried out by misconduct and disclosed objective signs, types and predictors of this negative phenomenon in Ukraine.

Key words: raid, greenmail, corporate conflict, mergers, acquisitions.

Стаття надійшла 19 вересня 2013 р.